

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafljovih ulicah št. 5. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Beck — Bienerth.

Ministrstvo barona Becka je v soboto padlo.

Od 6. junija 1906 je stal baron Beck kot posebni zaupnik prestolonaslednika na čelu vlade. Cesar se ni posrečilo ne Gautschu, ne Hohenlohu, to je dosegel Beck: pridobil je na skupno delo Nemce, Čehi in Poljake. Uvidevajoč, da birokratično ministrstvo ni vstanu rešiti tako velike in težke naloge, kakor sta bili volilna reforma in nagodba z Ogrsko, je ustvaril koalicijsko velikih strank in dal združenim strankam nekaj zastopnikov v ministrstvu.

Napol parlamentarna vlada je nekaj časa srečno veselala in ko je prišla v stisko, je baron Beck s personalnimi premembami rešil svoj sistem. Cesar ni mogel doseči z argumenti, to je dosegel s pritiskom, z grožnjami in z drugimi vse prej kot moralnimi sredstvi. Izbirčen v sredstvih ni bil baron Beck nikdar.

Politika srednje linije, ki jo je baron Beck oznanjal, je naredila bankrot, ker se baron Beck srednje linije ni nikdar držal. Nihče ni tega tako občutil, kakor Slovenci. Kar so počeli Beck, Marchet, Prade, Klein in Derschatta na Slovenskem, tega ni storil niti Körber. Gomilili so krivico nad krivico, tepali najprimitivnejše narodne in politične pravice Slovencev in delali Nemcem koncesije na škodo Slovencev, samo da so ostale nemške stranke v koaliciji.

Nenasitni Nemci so pokopali Beckovo ministrstvo. Nemci so bili v koaliciji, imeli so svoje zastopnike v ministrstvu, a dolžnosti vladne stranke niso nikdar izpolnjevali. Vedno so le hoteli imeti koncesije na škodo drugih narodov, obenem pa so počeli, kar se jim je zljubilo. Punt nemških sodnikov na Češkem je bil pač najznačilnejši pojav iz postopanja nemških strank.

Nemško divjanje je naposled prisililo Čeha, da so izstopili iz koalicijske. Zgodilo se je to, ko so Nemci z obstrukcijo razgnali češki deželni zbor in je baron Beck to obstrukcijo sankcioniral s tem, da je po diktatu Nemcev zaključil zasedanje češkega deželnega zbora. Češkima ministroma Fiedlerju in Prašku je bilo vsled tega nemogoče ostati v ministrstvu. Demisionirala sta. Beck je mislil, da se še enkrat reši s personalnimi premembami. A Čehi niso hoteli več iti z njim in tudi nemški krščanski socialci so mu odpovedali prijateljstvo, in to ga je prisililo, da je odstopil.

Doba Beckovega vladanja je bila za nas Slovence doba krvavih kričev, doba zatiranja in preganjanja; mi ne bomo žalovali po tem ministrstvu.

Novo vlado sestavi baron Rihard Bienerth, ki je bil doslej minister notranjih del. Bienerth je pristaš dunajskih krščanskih socialcev, še mlad mož, ki se je doslej vedel dosti rezervirano, uživa pa vzlic temu pri socialnih demokratih iskrene antipatije.

Tudi Bienerth hoče sestaviti koalicijsko ministrstvo, torej vlado, v kateri naj bi bile zastopane velike parlamentarne stranke, Čehi, Poljaki in Nemci. Tisti Nemci, ki so podrli Beckovo ministrstvo, se zdaj na vso moč pehajo za obnovitev koalicijske in se rujejo in tepo za ministrske portfelje, da je kar škandal. Čehi še ne kažejo nič posebnega veselja za vstop v koalicijsko, kar je krščanske socialce tako ujezilo, da groze z ustanovitvijo koalicijske brez Čehov in proti Čehom. Seveda bi se taka koalicijska še par tednov ne mogla držati.

Dunajski listi, ki zastopajo interese različnih nemških ministrskih kandidatov, smatrajo ustanovitev Bienerthovega ministrstva kot zagotovljeno. Sicer priznavajo, da bo imelo še bolj klerikalni značaj, kakor Beckovo, a v obče jih to ne moti dosti, samo da vlove njihovi kandidati nekaj portfeljev in se prerinejo do korita. Sebi je še vsak avstrijski minister pomagal, tudi če ni državi prav nič koristil.

Usoda Bienerthovih poskusov, ustanoviti koalicijsko ministrstvo, je še popolnoma negotova in vsled tega je tudi brezpomembno, kar pisarijo dunajski listi o raznih ministrskih kandidatih. Eno je pa menda gotovo: Jugoslovani tudi v novem ministrstvu ne bodo imeli nobenega zastopnika, kakor doslej bo tudi v prihodnje o vseh Jugoslovanov tičočih se zadevah odločal nemški landsmann-minister.

To kaže dovolj, kako stališče nam bo zavzeli napram novemu ministrstvu, kajti koalicijska vlada, iz katere so izključeni Jugoslovani, kaže že s svojo sestavo, da nam je sovražna, da nas bo zatirala in preganjala. Slovenci smo pač samo balast v Avstriji.

Deželni zbori.

Gradec, 8. novembra. V večerajšnji seji je poročal poslanec Stoker o pomanjkanju živinozdravnih

kov ter predlagal v imenu 27 okrajnih zastopov, naj se ustanovi za štajersko živinozdravniško srednja šola. O stvari mora poročati deželni odbor v prihodnjem zasedanju. Nato se je začelo razpravljati o ustanovitvi novih meščanskih šol. Vse tri slovenske zahteve — za meščanske šole v St. Jurju, Trbovljah in Žaleu — so se izročile deželnemu odboru v — proučevanje do prihodnjega zasedanja. — Potem je bil sprejet zakonski načrt, s katerim se dovolijo izredne ugodnosti za celjski vodovod. Poslanec dr. Ploj se je izjavil v imenu slovenskih poslancev proti predlogu, ker se s tem ustvari nevaren preudarec za druge občine. Celjsko finančno gospodarstvo ne vodi duh štedljivosti in nepristranosti. Zaradi teh besed sta se hudo usajala poslanca Stallner in Wastan. — V proslavo cesarjevega jubileja je dežela darovala 400.000 K, in sicer za otroško bolnišnico v Gradcu 100.000 kron, za deželno gluhonemnico 150 tisoč kron, za društvo za varstvo otrok v Gradcu 100.000 K in za šolo za slepce 50.000 K. Potem je sledila neka obrtna debata, pri kateri se je pokazala nesklepnost.

Celovec, 8. novembra. Deželni zbor je imel večeraj dopoldne in popoldne sejo. Za gasilskega nadzornika se je določilo 1500 K letne plače. Celovski mestni občini se je dovolilo najeti 700.000 K posojila, da si zgradi jubilejno gledališče. Za železnico Celovec - Velikovec - Lavantinska dolina, kakor tudi za podaljšanje Ziljske železnice od Smohorja do Koč se dovoli po 200.000 K deželnega prispevka. — Predlog o spremembi volilnega reda je bil po burni debati odklonjen. Na predlog juridično-političnega odseka se je sklenilo, naročiti deželnemu odboru, da predloži bodočemu zasedanju zakonski načrt, s katerim se ustanove posredovalni uradi pri občinah. — V popoldanski seji je imel namestnik deželnega glavarja, dr. vitez Metnitz, slavnostni govor v proslavo cesarjeve 60letnice ter se je sklenilo, darovati tem povodom za razne dobrodelne ustanove 850.000 K. Nato je deželni glavar s primernim nagovorom zaključil zasedanje.

Inomost, 8. novembra. Tirolski deželni zbor je imel večeraj zadnjo sejo. V svojem zaključnem govoru se je deželni glavar dr. Kathrein spominjal najprej papežev, potem šele cesarjevega jubileja. Zasedanje se je odgodelo ter je deželni glavar obljubil, da se skliče zopet meseca januarja 1909.

Kriza v Beckovem ministrstvu.

Dunaj, 8. novembra. Večera je bil zadnji ministrski svet. Prišli so vsi ministri črno oblečeni. Posvetovanje je trajalo celo uro. Ministrski predsednik je izjavil, da so vsled demisije ministrov Fiedlerja, Praška in Pradeja nastale v političnem položaju velike zmešnjave. Razen tega smatrajo nekatere politične stranke njegovo osebo za zapreko pri sporazumljenju. Da pospeši pojasnitev v političnem položaju ter odpravi s pota težave državi in kroni, se je odločil odločiti predsedstvo ministrstva ter izročiti že danes cesarju demisijo. Nato so se izjavili vsi ministri z baronom Beckom solidarnost ter se je sklenilo demisija celokupnega ministrstva. Popoldne je bil baron Beck pri cesarju v avdienci. Cesar je demisijo sprejel. Jutri je poklican baron Bienerth k cesarju, da mu poveri sestavo novega ministrstva. V političnih krogih so prepirani, da sestava novega ministrstva naleti na velike težave tako glede oseb kakor programa, ker krščanski socialisti zahtevajo, da je predpogoj za nadaljni obstoj koalicijskega ministrstva sporazumljenje med Čehi in Nemci. V parlamentarnih krogih se raznaša sledeča lista bodočega ministrstva: Dr. Pergelt nemški minister, dr. Sylvester justični minister, dr. Fiedler češki minister, dr. Weiskirchner trgovinski minister, princ Liechtenstein minister za javna dela, neki uradnik postane minister notranjih del, grof Stürgkh pa naučni minister. Vitez Korytowski ostane v ministrstvu. — Krščanski socialisti pa trdijo, da se novo ministrstvo sestavi tako: dr. Pergelt nauk, dr. Schreiner nemški minister, grof Stürgkh notranje posle, princ Liechtenstein trgovino, dr. Weiskirchner finance ali železnice, dr. Sylvester justico, Prašek poljedelstvo, dr. Fiedler ali dr. Hruban javna dela. Viteza Korytowskega nadomesti Glabinski. Nemci delujejo na to, da pride tudi dr. Derschatta v novo ministrstvo.

Praga, 8. novembra. Čehi stavijo za vstop v Bienerthovo ministrstvo sledeče pogoje: 1. da se staro jezikovno pravo, ki so ga dobili s Stremačovimi naredbami, lojalno izpolnuje; 2. da se v proračun za prihodnje leto postavi primerna vsota za drugo češko vseučilišče na Moravskem; 3. da se zagotovi češkemu deželnemu zboru redno delovanje.

Andrassyjeva vojna reforma pred državnim zborom.

Budimpešta, 8. novembra. Ogrski državni zbor se skliče v torek, 10. t. m. V sredo predloži minister grof Andrassy svojo volilno reformo, ki je sestavljena na temelju 3glasovnega pluraliteta sistema in javnega glasovanja. Brez Hrvaške in Slavonije bo imel bodoči državni zbor 456 poslancev. Volilci so le tisti polnoletni moški, ki znajo pisati in brati.

Afera Lengyel-Polonyi oživljena.

Budimpešta, 8. novembra. Kakor znano, je bil bivši poslanec Lengyel obsojen, ker je očital bivšemu justičnemu ministru Polonyiju razne umazanosti. Kraljeva kurija pa je sedaj obsodbo razveljavila ter odredila novo obravnavo, kjer se bo zopet pralo to umazano madžarsko perilo.

Dogodki na Balkanu.

Položaj v Sandžaku se poostruje.

Sarajevo, 8. novembra. Na srbski in črnogorski meji se je pričelo nevarno gibanje. Turške oblasti so vsled tega spoznale potrebo, da se vojaštvo v Sandžaku pomnoži ter tudi mohamedanski prebivalstvo oboroži. Mohamedani zahtevajo v ta namen 30.000 pušk in 2000 zabojev patron. Vojni minister je odredil, da se naglo pošlje novo vojaštvo iz Mitrovice in Prištine v Sandžak.

Srbske zahteve.

Carigrad, 8. novembra. Srbija zahteva 20 km široki kos hercegovinskega ozemlja med Drino in črnogorsko mejo. Ker pa ve, da Avstro-Ogrska tega sveta ne bo odstopila, namerava Srbija zahtevati na evropski konferenci kos turškega ozemlja v okraju Prešovo, ki je strateški ključ do Kosovega polja in Makedonije.

Bolgarsko - turška pogajanja.

Carigrad, 8. novembra. Vkljub posredovanju francoskega poslanca se pogajanja med Bolgarijo in Turčijo najbrže razbijejo, ker stavi Bolgarija vedno nove zahteve, med drugim zahteva šest novih metropolitov za Makedonijo.

Francosko stališče napram aneksiji Bosne.

Pariz, 8. novembra. »Temps« piše, da si Avstro-Ogrska z aneksijo Bosne ni ničesar vzela, česar bi že

LISTEK.

Na rodnih tleh.

Povest; spisal Fr. Rant.

(Dalje.)

Deset let v tujini. Ta misel je pripravila Marka Košana od tega, da se je ozrl na svoje početje v teh desetih letih. Ko je bil ravno dokončan pravne nauke in postal polnoleten ter prevzel po očetu podedovano premoženje, mu je umrla mati. Namestval je napraviti doktorat in se posvetiti uradniški karijeri na Dunaju, kjer mu je življenje nadvse ugajalo. Upravo svojega posestva je prepuстил možu, ki je že za življenja matere oskrboval vse gospodarstvo. Dan po pogrebu matere se je odpeljal zopet na Dunaj. Tam je preživel deset let in ni v teh dolgih letih izpolnil ne enega svojega namena. Niti doktorata ni bil napravil, dasi je vse svoje študije izvršil z odličnim uspehom. Zavedal se je zdaj, da je bilo njegovo življenje brezplodno in da ni storil ne enega koristnega dejanja. Samo užival je življenje, mirno, preudarno, s premislekom nekako tako, kakor je gurmand artičoko, od katere obere počasi list za listom. Zdelo se mu je, da je zadostil svoji narodni

dolžnosti s tem, da je hodil po enkrat na teden v slovensko družbo, čital v kavarni »Beethoven« slovenske liste in semintja odrinil nekaj kronic za družbo sv. Cirila in Metoda, če ga je ravno kdo na to opomnil.

Zanimal se je za politiko, a ne da bi se zanj razvnel, zanimal se je tudi za razne znanosti, kakor za umetnost, pa se je z vsako teh stvari le površno bavil, samo za kratak čas. Če ga je kdaj obšla želja, da bi se kaj resnega lotil, da bi se posvetil kakemu delu, je hitro zopet zamrl. Vzplamtel je pač, a ta ogenj je ugasnil prav tako hitro, kakor je nastal. Spoznaval je zdaj, da mu ne dostopa je one volje in vztrajnosti, brez katere je znanje podobno cvetu, ki ne duhti, in uvideval je tudi, da je postal tekoni let bitje, ki je izruvano iz domačih tal, da nima s svojo domovino in s svojim narodom nobene ga stika več.

Voz je zavil okrog griča, za katerim je, nekoliko na strani stal Košanov dom. Marku se je zdelo, da je med gričem in med domom stal nekoč oni bukov gozd, v katerem je preživel najlepše ure svojega življenja. Naglo se je obrnil k vozniku Tomažu.

»Kaj ni stal tukaj bukov gozd?«

»Da, da — pa so ga že lani posekali!«

»Posekali? To vendar ni mogoče!«

»Prav res je. Oskrbnik je rekel, da ste to vi zaukazali, da ste les prodali, kolikor ga je bilo, nekemu italijanskemu Židu. Kaj vam bo tudi drevje, ko ste dobili cekinov. Vaš oče bi seveda ne bil dal gozda posekati, za nič bi ga ne bil dal.«

Trdovratnost, s katero je Tomaž neprestano spominjal Marka na njegovega očeta, je bila vzrok, da se je Marko nevoljno obrnil od svojega kočijaža. Nekdaj se je zopet na kraj, kjer je ozkral stal bukov gozd. Spomnil se je dobro onega dne, ko je pisal oskrbniku, naj gozd proda. Tedaj mu je bila neka dunajska »sladka deklica«, po poklicu šivilja, izpraznila žepa tako temeljito, da je prišel v prav neprijetno denarno zadrego. Zal mu je bilo zdaj tistega denarja, in malo sram ga je bilo, da je žrtvoval lepi, senčnati gozd za žensko, ki je imela sicer zal obrazek, sicer pa ga je čez malo časa prav tako bridko razočarala, kakor sploh vsaka ženska, kar jih je bil poznal.

»Ne, ta plavalas kanalja, ta sladka Mici, ki zdaj v nočnih zabaviščih krila dviga, ni bila vredna, da sem zanj žrtvoval ta gozd. Pa kaj zato, saj prodam zdaj vse skupaj in ne bom tega kraja nikdar več videl.«

Tako je sam pri sebi govoril Marko Košan. Rad bi bil to povedal

na ves glas. Nekaj ga je sililo, da bi ta sklep zalučal v obraz staremu Tomažu, a ko je pogledal na svojega voznika, mu beseda ni hotela iti z jezika.

Toda sklep njegov je bil trden in odločen je bil, da svoj sklep izvrši.

»Kaj bi se vdajal sentimentalnim pomislekom,« je govoril sam pri sebi. »Vajen sem Dunaja tako, da bi drugod ne mogel živeti. Cela kolonija nas je na Dunaju. Dobri Slovenci smo, samo doma nečemo živeti in se vtičati v te boje, ki jih živijo doma. Lepa, prav lepa vsota se mi ponuja za moje posestvo. Če naložim kupnino v hranilnici, bom imel skoraj še enkrat toliko letnih dohodkov kakor zdaj, in ne bom imel nobenih skrbi in pisarij. S svojimi dosedanjimi dohodki ne morem več izhajati — ali se naj mar v teh letih živ pokopljem na svojem posestvu. Ah, zaradi teh spominov na davno preteklo čase, ki me vežejo na ta kraj, ne zapustim Dunaja. Naj torej gre posestvo v tuje roke, moji spomini se bodo počasi itak izgubili.«

Marko Košan je v tem trenutku zagledal pred seboj svoj rojstni dom. Bila je to enonastropna masivna hiša, nekdanja samostanska pristava. Hiša je stala blizu ceste, sredi košatih dreves za hišo pa so stala prostorna gospodarska poslopja. Maj-

hen, suhljat mož, na pol mestno oblečen, je stal na pragu in se je oddalčeval Marku odkril ter se mu okorno priklanjal. Bil je to oskrbnik Blaž Katorna.

Marko je površno odzdravil oskrbniku in naglo skočil z voza.

»Hvala vam, da ste me pričakovali, gospod Blaž,« je rekel. »Poklical vas bom koj, samo da se malo umijem.«

In šel je mimo oskrbnika v hišo, ne da bi se le ozrl.

Blažu Katorni se je zmračilo čelo.

»No, malo prijaznejši bi že lahko bil,« je menil oskrbnik, obrnivši se k Tomažu. »Ali ne?«

Tomaž bi bil gotovo odločno pritril, če bi ga bil to vprašal kdo drugi. Toda oskrbnika Tomaž ni maral; njegova nenaklonjenost oskrbniku se je bila tako zajedla v njegovo srce, da je raje molčal, kakor da bi bil priznal resnico, ki je sicer ni nikdar zatajil. Zato je samo nekaj zamrmral, kar se je glasilo kakor nekaj »ahm« in stopil proti hiši, kjer se je bila prikazala na pragu stara kmečka žena v praznični obleki. Žena si je s predpasnikom otirala solze in je tiho ihtela.

»Še pogledal me ni,« je vzdihovala. »Pestovala sem ga, ko je bil otrok, vedno sem ga rada imela, njegove oče je umrl na mojih rokah, nje-

faktilno ne imela. Zahteve Srbije in Črne gore so brez juridične podlage. Sporazumljenje je mogoče doseči le na gospodarskem polju.

Vojne priprave v Srbiji.

Belgrad, 8. novembra. Srbija nadaljuje s koncentriranjem svojega vojaštva. Samo ob Donavi in Savi stoje štirje polki. — Včeraj je prispelo v Ristovac 16 vagonov topov z municijo vred. Jutri prispe nadaljnih 40 vagonov iz Soluna.

Oboroževanje Turčije.

Carigrad, 8. novembra. Vojni minister je naročil na Nemškem za 30 milijonov patron. Za dobavo šrapnelov za 10 milijonov frankov se potegujete tovarna Skoda v Plznu in Weisz v Budimpešti.

Sobranje proti kralju.

Sofija, 8. novembra. Vodja agrarcev je v sobranju hudo napadal vlado, češ, da je zakrivila hudodelstvo, ker je posadila knezu Ferdinandu kraljevo krono na glavo. Sedaj mora imeti vlada tudi pogum, da iztrga vodstvo zunanje politike neodgovornim kraljevim rokam.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. novembra.

— **Jugoslovanska državnozborna delegacija.** Parlamentarni komisiji obeh jugoslovanskih državnozbornih klubov sta imeli včeraj na Reki sestanek, na katerem sta se skupno posvetovali o političnem položaju in o nadaljnjem skupnem stopanju obeh klubov.

— **Pokojsniksko zavarovanje zasebnih uradnikov.** Zakon o pokojsnikskem zavarovanju zasebnih uradnikov stopi s 1. januarjem v veljavo. Po zakonu je centrala tega zavoda na Dunaju, centrali pa so podrejeni pokrajinski zavodi. Tudi dni je končno ministarstvo odločilo, kje se imajo ustanoviti pokrajinski zavodi. Na Slovenske so zopet enkrat pošteno po glavi udarili. Razdelili so nas pod dva zavoda; štajerski in koroški Slovenci bodo spadali pod Grac, kranjski in primorski pa pod Trst, kamor bo spadala tudi Dalmacija. Ogromna večina zavarovancev, kar jih spada pod Trst, je slovenske in hrvaške narodnosti, a vzlic temu je ministarstvo imenovalo za vodjo pokrajinskega zavoda v Trstu — Italijana, in sicer zagrozenega iredentovca tržaškega magistratnega asessorja Pitacca, ki še slovenski ne zna. Slovenske in hrvaške liste opozarjamo za zdaj, naj vzpodbujajo privatne uradnike, da bodo pri volitvi v ta zavod složno nastopali, ker potem bodo Pitacca lahko v prvi seji ven vrgli. Česa je uradnikom pričakovati, če bodo Lahi in Nemci v tem zavodu gospodovali, to je vendar pokazala delavska zavarovalnica zoper nezgodev Trstu, kjer solov. zavarovance brezvestno izkoriščali, sleparili in goljufali in so si različni ljudje pod protektoratom vsakovrstnih ekselenc in hofratov s slovenskimi žulji polnili žepe. Največji škandal pa je, da je vlada iz zastopstva pri tržaškem zavodu narodno-napredno stranko popolnoma prezrla. Imenovana sta kot člana dva klerikalca, namešč. dr. Krek in Silvester Škrbinec, ravnatelj Gospodarske zveze, in en nemškutar logar Schädinger iz Kočevja, kot namestnika pa zopet en kleri-

govni materi sem jaz zatisnila oči in zdaj me še pogledal ni. Kar mimo mene je šel, kakor bi bila berčica. — Tomaž je bil vtaknil obe roki v žep in je srepo gledal na svojo ženo, ne da bi kaj rekel. Kakor razkačnemu mačku dlaka, tako so štrlele kvišku njegove obrvi in požiral je debelo, stiskaje srdito svoje tanke blede ustne.

»Nič ne jokaj,« je končno rekel nekako osorno. »Kaj pa zato, če umrjema kje drugje? Ta se je pač odtujil nam in tudi svojemu rajnemu očetu. Ves je drugačen, prav kakor bi ne bil zrasel na te tleh. Dolgo sem čakal zrasel na teh tleh. Dolgo sem čakal, da mi prepoveduje nadaljnji govor in da razpušča shod. Zborovalcev se je vsled tega polastila velika razburjenost ter so jeli ogorčeno protestirati proti takemu nasilstvu. Po dvorani so se razlegali ogorčeni kliki: Doli z madžarskim eksponentom, aboug ban Rauch. V tem trenutku so vdrl v dvorano orožniki in jeli z nasajenimi bajoneti razganjati zborovalce. Ko so orožniki izpraznili dvorano, je prihitel okrajni predstojnik Zmajić na čelu nove čete orožnikov, obklopil hotel kakor kakšno razbojniško jamo ter zasedel sušaski most Na Sušaku je zavlado obsešno stanje in pričela se je prava gonja za socialisti. Aretirali so Kristana, za kaj, ne ve nihče, ter ga odvedli v sapor. Včeraj jutraj ob 5. so ga baje po odgonu poslali v Ljubljano. Poleg Kristana je bilo aretovanih še 10 delavcev, ne da bi se vedelo, zakaj. Iz tega dogodka je razvidno, da vlada tudi na Reki in na Sušaku proslula »hrvaška svoboda«. Nemara je celo Etbin Kristan na sumu, da je v zvezi

kaleo, tovarnar Pollak, pa en nemškutar, logar Schollmayer. Pri tem je pomislil, da pripada ogromna večina vseh kranjskih privatnih uradnikov narodno-napredni stranki. Seveda je to zopet maslo barona Schwarza.

— **Naše notice „Zaduhiti nas hočejo“** priobčuje reški „Novi List“ ter pripomni: »Za Slovane ne velja svoboda tiska. Kar se dela na Hrvaškem s koalicijskim časopisjem, to se praktično tudi s slovenskimi listi na Kranjskem in Štajerskem. To so prave orgije brezpostavnosti in nasilstva. Omenjamo obenem, da so razni dunajski in graški časopisi pisali naravnost infamne podvale in laži o Slovencih, a niso bili zaplenjeni.«

— **Glavni zbor „Narodne stranke“ za Štajersko** je bil včeraj popoldne v „Narodnem domu“ v Celju. Udeležilo se je zboru do 200 oseb. Zastopani so bili vsi okraji po najboljših močeh. Shod je otvoril načelnik dr. V. Kukovec, ki se je v pretresljivih besedah spominjal pok. dr. Dečka, naglašajoč, da se spokojnikovim delovanjem krije idealna stran narodne stranke. Potem je poročal urednik Lesničar o delovanju stranke v preteklem letu in o programu za prihodnje leto. Poročilo se je bavilo posebno z deželnozbornsko volilno reformo in z volitvami za deželni zbor, ki bodo najbrže koncem meseca januarja ali v začetku februarja prihodnjega leta. Nadalje je poročal o do sedanjih korakih za kompromis, o glasilu stranke, o ljudski izobrazbi, o političnih shodih, ki jih je priredila stranka 77 Dr. Božič je poročal o pravem gospodarskem, t. j. agrarnem delu stranke. Glede kompromisa sta govorila še dr. Karba in dr. Kukovec, ki je tudi predlagal tozadevno resolucijo, ki je bila sprejeta. Zastopniki posameznih okrajev so poročali, da ljudstvo želi, naj bi pri bodočih volitvah ne bilo klanja, temuč da se sklene časten in pošten kompromis. O gospodarski osamosvojitvi in bojkotu so govorili dr. Božič, učitelj Pesek in dr. Kalan. Zadnji je predlagal tudi tozadevno resolucijo, ki je bila sprejeta. O bodočem dnevniku stranke je poročal urednik Spindler, ki je naznanil, da je do poldanskega obližja zbor „Na odne založbe“ sklenil, naročiti načelnstvu, naj priskrbi vse potrebno, da se začne z novim letom izdajati dnevnik, ako se do konca t. m. oglasi zadostno število naročnikov. Pri volitvah je bil zopet izvoljen za načelnika stranke dr. Kukovec. Ostali odborniki so ostali večinoma dosedanjí.

— **Občni zbor političnega društva „Edinost“ v Trstu.** Včeraj je bil v Trstu ob veliki udeležbi občni zbor političnega društva „Edinost“. Govorili so: dr. Rybač, dr. Wilfan, dr. Gregorin, dr. Mandić in več drugih zborovalcev. Z velikim navdušenjem je bila sprejeta resolucija, da naj poslanec dr. Rybač v potrebi vse sile, da se združi v parlamentu na Dunaju vsi Jugoslovani v en klub. Poslanec dr. Rybač je rekel, da je to njegova vroča želja in bo tudi z vsemi močmi na združitev obeh klubov delal.

— **Etbin Kristan aretiran na Reki** V soboto zvečer so priredili reški socialisti v hotelu „Continental“ na Sušaku shod, na katerem bi imel Etbin Kristan predavati o temi „Individualizem in socializem“. Na shod, ki ni imel političnega značaja, kakor kaže že naslov predavanja samega, je došlo mnogo delavcev in meščanov. Zastopnik vlade je bil pristav Mažuranič. Kristan je v svojem govoru črtal razvitek človeka v družbi in razne zapreke, ki zavirajo pravi in svobodni razvoj. Omenil je težko stališče uradništva, ki mora nastopati tako, kakor mu ukazujejo razni eksponenti. (Bana barona Raucha imenujejo — madžarskega eksponenta.) Čim je izgovoril, kakor piše „Novi List“, besedo „eksponent“ — je stopil Mažuranič h Kristanu ter ga obveslil, da mu prepoveduje nadaljnji govor in da razpušča shod. Zborovalcev se je vsled tega polastila velika razburjenost ter so jeli ogorčeno protestirati proti takemu nasilstvu. Po dvorani so se razlegali ogorčeni kliki: Doli z madžarskim eksponentom, aboug ban Rauch. V tem trenutku so vdrl v dvorano orožniki in jeli z nasajenimi bajoneti razganjati zborovalce. Ko so orožniki izpraznili dvorano, je prihitel okrajni predstojnik Zmajić na čelu nove čete orožnikov, obklopil hotel kakor kakšno razbojniško jamo ter zasedel sušaski most Na Sušaku je zavlado obsešno stanje in pričela se je prava gonja za socialisti. Aretirali so Kristana, za kaj, ne ve nihče, ter ga odvedli v sapor. Včeraj jutraj ob 5. so ga baje po odgonu poslali v Ljubljano. Poleg Kristana je bilo aretovanih še 10 delavcev, ne da bi se vedelo, zakaj. Iz tega dogodka je razvidno, da vlada tudi na Reki in na Sušaku proslula »hrvaška svoboda«. Nemara je celo Etbin Kristan na sumu, da je v zvezi

s »velikosrbsko propagando« na Hrvaškem!

— **Lepo razmere pri pešpolku št. 27.** Pri tem pešpolku je več čeških enoletnih prostovoljcev. Ker so se na ulici med seboj češki pozdravili, jih je dobilo več po 10 dni »kasernaresta«. Prostovoljcem je prepovedano v »kasarni« med seboj češki ali slovenski govoriti. To je gotovo jako značilno za duha, ki vlada v tem polku.

— **Pozor darovalci in darovalci!** Po mestu in menda tudi po okolici se klatijo ljudje, ki se izdajo za žrtve 20. septembra, češ, da so bili ranjeni ta dan od vojakov in orožnikov. Brezdvomno so to sleparji. Opozarjamo občinstvo na te ljudi, da jim nič ne da. Kdor ima kaj dati za žrtve 20. septembra, naj pošlje združenemu narodnemu odboru, kiskrbi za vse žrtve, ki so bile ranjene 20. septembra.

— **Za tajnika pri finančni prekuraturi v Ljubljani** je imenovan dosedanjí prist. dr. K. Galle.

— **Poročnikom** je bil imenovan v novembru tudi g. Iv. o Lučin, častniški namestnik pri 89. pešpolku v Grodeku v Galiciji.

— **Iz davčne službe.** Premeščena sta finančna komisarja Bihlmayr iz Novega mesta v Kranj in dr. Eller iz Ljubljane v Novo mesto. Upokojen je višji davčni upravitelj Feliks Nitsch v Kočevju. Za upokojenje je prosil višji davčni upravitelj Lovrenc Verbič v Kamniku. Premeščeni so: davčni oficijal Stelbelj iz Metlike v Trebnje, davčni oficijal Gostiša iz Trebnja na Vrhniko, davčni oficijal Nova iz Kranja v Metliko, davčna asistenta Predačič iz Lota v Metliko in Stepič iz Mokronoga v Loč, davčni praktikant Golia iz Metlike v Novo mesto. Na nove so sprejeti: abiturient Oton Stoček kot davčni praktikant pri davkarji za ljubljansko okolico, abiturient Matej Habe kot davčni praktikant pri davkarji v Idriji in višji gimnazijec Ivan Mešek kot praktikant pri davkarji v Krenju.

— **Iz gledališke pisarne.** Ju'ri, v terek se poje tretjič velika opera „Samson in Dalila“.

— **Slovenske gledališče.** V soboto smo videli ob polnem gledališču na našem odru igrokaz v štirih dejanjih „Maškarada“, spisal L. Fald. V tej igri je hotel predočiti pisatelj nemškega visokega uradništva posebne nazore o stanovski časti in pa neko posebno vrsto morale, ki se da regulirati od služaja do služaja, kakor pač kaže. Škandal naj se le gode in se tudi v resnici dogajajo, ali — izvedeti se ne sme nič, pa je vse dobro. Seveda smatrajo v teh krogih marksisti za škandal, kar v resnici ni in tudi obratno. Nemški poslanik pri ameriški vladi se je nazval tamkaj demokratskega duha. Povrnli se je po smrti žene in otroka v Berlin in poiskal tu svojo nezakonsko hčer Marto, katere mater je svojčas hudobno zapustil, hčer hčer povrniti, kar je zamudil storiti nje materi. Marta Hübnerjeva je bila v čisti ljubezni vdana vladnemu asessorju Edmundu Schellhornu, ki ji je pa s pismom odgovodal lju bezen, čim je zvedel za „bogato partijo“, hčer poslanika Wittinghafa, za kakršno je izdal poslanik svojo nezakonsko hčer učiteljico Marto Hübner in tudi resnično storil vse korake, da jo adoptira. Mladi Schellhorn je res prišel snubit „baroneso Wittinghafa“, tu se je pa preveril, da je to od njega zepuščena Marta. Izgovarja se na svojega očeta, tajnega svetnika, ki ga je priučil pisati tisto pismo in zatruje, da jo še vedno ljubi. Marta Hübner pa hoče poizkusiti iskrenost ljubimčevih besed in izjavi, da ona nikakor ne more in tudi noče sprejeti očetove ponudbe, da naj postane baronesa in edina dedinja njegovega velika premoženja. V to zanjko se je pa ujel samo denarja in časti lačni asessor. Marta ga je, preverivši se o njegovi neodkritosti, odpravila z vselej. Sicer je pa igra tiste baže, kakor sploh nemške salonske igre, mestoma, zlasti v II. dejanju precej dolgočasna in pusta. — Marta Hübnerjevo je igrala nova mladostna ljubimka gđ. Winterjeva, ki je v tej igri debutovala. Pozna se ji da ima dobro voljo in talent in da bo še lahko v dobro pomoč našemu odru. Slovenščino je izgovarjala pravilno. G. režiser Dragutinović je izborni pogodil starega poslanika Wittinghafa, moža poštenjaka, ki je preko vseh stanovskih ozirav sklenil popraviti mladostni pregrešek. Ga Borštnikova je igrala gospo pl. Tönningovo kakor je prav in treba in kakor pač zna in razume samo ona. Gosp. Iličić je bil dosti dober Edmund vendar semtertja moti njegov akcent. Dobra sta bila tudi g. Danilo in Toplak ter ga. Ronovska. Prevod je čist.

— **Koncert „Glasbene Matice“**, ki se je vršil snovi v „Unionu“ dvorani, je jako lepo uspel. Privlačna sila tega večera je bil operni pevci g. Betetto. Pel je štiri pesmi in pel je v „Tedeumu“. Kolik napredek

v tem kratkem času, kar je g. Betetto na Dunaju. Njegov krasni bas s čudovito lepo višino se je izšolal vsestransko. V prvih dveh pesmih (Menih iz Pize in Hrepenenje) je g. Betetto pokazal, kako se je na Dunaju naučil peti in prednašati, v drugih dveh pesmih (Trije potniki in Salomon) pa je zopet briljiral s svojim prelepim glasom. Občinstvo mu je priredilo burne ovacije; g. Betetto je mogel spoznati, da zna občinstvo oceniti umetniški užitek, ki mu ga je nudil in da se veseli sijajne kariere, ki mu je zagotovljena. — Orkester „Slovenske filharmonije“ je izvajal Schubertovo simfonijo v h-molu. Izvajal jo je mojstrsko in vseh nijansah, s pravo virtuoznostjo in izredno preciznostjo. Kapelnik g. Talich je žel zaslužen priznanje, izročen mu je bil tudi krasen šopek. Zbor „Glasbene Matice“ je pel dva Dvočakova zbora „149 psalm“ in „Tedeum“. Obe sta dali zboru priliko, posvedo čiti svojo nenavadno izvežbanost. O teh zborih se je že pisalo, ko jih je „Glas. Matica“ pred več leti prvič pela in je torej dovolj že rečemo, da sta napravila mogočen stik, za kar se je občinstvo zahvalilo g. Hubadu z najživahnejšim priznanjem. Dvorana je bila polna najodličnejšega občinstva.

— **Koncertni orkester „Glasbene Matice“** bo deloval prihodnje soboto, dne 14. t. m., v veliki dvorani „Narodnega doma“. Izbran spored priobčimo prihodnjič. Občinstvo bo sedelo ob koncertu ob pogrnjenih mizah, ki bodo pripravljene v veliki dvorani in vseh stranskih prostorih. Po pavzi ob polu 11. uri bo deloval ob spremljevanju orkestra — ples. Člani „Narodne čitalnice“ so vstopnine prosti, drugi posetniki plačajo enako vstopnino, kakor pri koncertih v „Unionu“.

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda** se je nabralo pri prijateljskem sestanku v Tomačevem v gostilni g. Semrajca 18 K 6 v. Živelci posnemovalci! Saujoči se podružnici za Posavje kličejo prisrčno: dobro nam došla!

— **Deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih** je naklonili hranilni in posojilni konsorjij I. splošnega uradniškega društva Avstro-Ogrske v Ljubljani v proslavo cesarjevega jubileja znesek 50 K. Zastop zdravstvenega okrožja v Postojni je pristopil kot podpornik z letnim doneskom 20 K, občini St. Vid pri Vipavi in Trnovo pa ste pristopili kot redna člana.

— **O neozdrivih otroških boleznih** je predaval mestni zdravnik g. dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški v soboto pri roditeljskem večeru na I. mestni deški šoli. Predavanje je bilo vseskozi zelo poučno in poljudno ter so mu mnogobrojni poslušalci sledili z velikim zanimanjem. O vsebini predavanja ne bomo poročali, ker bo objavljeno v celoti v „Domačem ognjišču“. Gospod doktor je pojasnjeval predavanje na plakatu „Nalezljive otroške bolezni v slikah in besedi“, ki ga staršem prav toplo priporočamo. Naroči se ta plakat lahko v vsaki knjigotlačnici in stane sam 4 krone. Po končanem predavanju, ki je trajalo skoraj en uro, so izkazali vsi prisotni gospodu predavatelju z burnim ploskanjem zasluženega zahvalo, g. vodja Dimnik se mu je pa še posebej zahvalil v imenu vseh prisotnih na njegovem trudaljubivem delu za zdravje človeštva, med poslušalce je pa razdelil spis: „Staršem šolske mladine“, ki daje staršem navodila, kako jim je postopati pri vzgoji otrok.

— **Ustanovni občni zbor gremije trgovcev v Ljubljani** je bil včeraj dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma ob veliki udeležbi Zborovanje je otvoril načelnik g. Knez, ki je pozdravil udeležence, predstavil oblastvenega zastopnika mag. svetnika g. Šeska ter pozdravil zastopnike časopisja. Nato je govoril o zakonu z dne 5. febr. 1908, s katerim zakonom se je spremenil občni red. Vsled tega je bilo spremeniti tudi gremijalna pravila. Gremij je bil za to, da se pritegnejo vanj vsi trgovci, ki plačujejo najmanj 20 K letne pridobnine brez doklade. Zato so bili tudi vsi interiranci, ki so bili vprašani, v tem oziru. Stem je naraslo število članov na dobrih 300. Zapisnik zadnjega občnega zbora je prebral tajnik gosp. Svetlin. Bil je odobren. Volitve so se vršile z vsakim in so bili na predlog g. Kostevca soglasno izvoljeni: za načelnika g. Ivan Knez, za njegova namestnika gg. Ivan Mejac in Pavel Magdič, v odbor gg. Bahovec Jernej, Čadež Gvidon, Čušnik Ivan, Grobelnik Ivan, Kavčič Edmund, Kostevc Ivan, Meglič Karel, Perdan Josip, Samec Ivan, Schwentner Lavoslav, Verbič Andrej in Vidmar Josip, za namestnike gg. Golob Frano, Jerančič Alojzij, Kanc Anton, Kessler Ignacij, Soklič Matevž in Zajo Frano, preglednika računov sta gg. Golob Valentin in Bahovec Jernej, člana razsodiškega odbora sta gg. Hribar Dragotin in Lilleg

Alojzij, namestnik pa g. Frano Stupica (izstopili so zadnji trije valed zreba). Pri raznoter-stih je naznanil tajnik g. Svetlin, da je na lanskem občnem zboru predlagal g. Bahovec, naj se ustanovi trgovska šola za vajenke, kakor je ona za vajence. Odbor je stopil v dogovor z deželnim odborom, ki ustanovi tako trgovsko šolo — pripravljali tečaj je že letos, prvi letnik se odpre prihodnje leto. Deželni odbor bi zahteval za pouk v dveh letnikih z 8 urno tedensko šolo 1500 K. Načelnik g. Knez je izjavil, da odbor sam še ni sklepal o tem, ampak prepušča občnemu zboru to ukrepanje. G. Bahovec je želel, da se vajenkam da primerna trgovska izobrazba, ki je zdaj pogrčajo. Namnenje g. Lillega, da vajenke niso tako uporabne kot vajenci, je odvrnil g. Knez, da jih smatrajo za enako pravne in enakovredne, k čemur je pripomnil g. Vidmar, da je namen vajenca in vajenke eden in isti: oba hočeta biti trgovska nastavljenca. Nato je bil sprejet predlog g. Bahovec, naj se s prihodnjim letom ustanovi gremijalna šola za deklice, v kateri namen naj stopi odbor v dogovor z dež. odborom. Ker se ni nihče več oglašil k besedi, zaključil je g. predsednik zborovanje z zahvalo za mnogoštevilno udeležbo in z željo, da bi bila vedno tolikšna.

— **Proti kaz. zakonu** se je pregrešil izdelovalec slabih salam znani Andretto, ki ima tudi na Zaloški cesti št. 13 svojo hišo. Tam je stanoval tudi krojač Prijatelj, ki je imel na hiši razobešen samoslovenski napis. Gosp. Andretto je prišel k gosp. Prijatelju v stanovanje in mu zaukazal napis sneti. Ker pa tega ni hotel storiti, je Andretto najel delavca, ki je snel napis brez Prijateljevega dovoljenja. Ker ni gosp. Prijatelj smel imeti na hiši napis, je pri obrti tako trpel, da mu v Ljubljani ni bilo moči ostati in se je sedaj preselil v Kranj. Mi bomo temu posvetili vsjo pozornost in javnost naj bode uverjena, da bo Andretto tudi moral pokusiti sladkosti kazenskega zakonika. Ne pomaga nič, š je tu.

— **Modistinja v hlačah.** Večkrat se je že opazilo, da raznaša mož po mestu škatlje s klobuki. Po malem zanimanju za ta nenavaden pojav se je doglalo, da dotičnik raznaša klobuke iz znane Stoklove trgovine na Kongresnem trgu. Najbrže se slovenske dame boje, sprejemati v svojih stanovanjih uslužbenke nemških trgovin in omenjena trgovina si pomaga na ta način, da mesto modistije pošilja moža, v katerem pač nihče ne bi domneval, da je uslužbenec Stoklove trgovine. Dotični možakar, ki se je na stare dni prelevil v modistinjo, se imenuje Sirk in je mestni uslužbenec, ki ima skbeti za snažnost v Zvezdi. Ne vemo, kaj bo rekel k temu mestni magistrat, ki plačuje Sirk menda za snaženje Zvezde, ne pa za raznašanje Stoklovih klobukov.

— **Popravek.** V soboto smo poročali, da so g. Štamcarja, uradnika trgovske zbornice, poklicali k sodišču in ga pridržali v zaporu. To ni res. — Glede na notico v petek, da je bila ga. Nowotnyjeva v nemškem gledališču, izjavljamo, da ni bila ona, pač pa njena hči. Otroci so navadno, taki, kakor so vzgojeni.

— **Združeni četepetrski podružnici Ciril-Metodovi** prireditve v spomin umrlega prvega svojega predsednika, župnika Martina Malenška in v korist glavni družbi v nedeljo, dne 15. novembra t. l. v gostilniških prostorih hotela Strukelj v Koldvor-skih ulicah Martinov večer. Spored obsega petje, ki ga izvaja sl. pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“, sviranje na klavir, šaljiv prizor s petjem, razpečevanje dveh tolstih Martinovih gosij itd. Pričetek ob 7. zvečer. Vstopnine ni. P. n. gg. člani in društveni prijatelji sploh se vljudno vabijo k obilnemu posetu tega Malenškovega Martinovega večera. — Združena odbora podružnic.

— **Pomajskljivost poštnih pečatov.** Čuditi se je, da se občinstvo ne pritožuje rad, tolik krat nerazložno odtisnjenih, dostikrat popolnoma nečitnih poštnih pečatov. Saj je vendar gotovo drugim enako kakor meni. Dobim n. pr. dopisnico od znanca v tujini, ki pa je v naglici pozabil priložiti običajni podatek kraja in dneva. Vsebinska zahteva nujno odgovor; a na poštnem pečatu se ne more čitati kraj, odkod je pismo došlo; orke se niso odtisnile. Dostikrat je treba se izkazati radi pravočasno odposlanega denarja. Poštem dotični poštni listek, ali pošto-hranilnično prejemnico, a na pečatu se ni odtisnil dan ali mesec ali leto, ali so samo sledovi kakih števil, a popolnoma nečitni. In to so vendar plačilna potrdila, pri kojih je datum bistven podatek. Kako hočem izvršiti kako reklamacijo s takim listkom? Temu nedostatku je vendar lahko odpravi. Naj se zaukaže poštnim uradnikom, da imajo črnilno blazinico vedno dovolj namočeno in da pritiskajo pečat na nekoliko mehki podlagi, ne pa na

trdi misl. Predpisati pečatovanje pa ne skrbi tudi za razločnost pečata, je pač nesmisel.

Pa-ji kontumace je odredilo okrajno glavarstvo v Ljubljani za občine Vrhniko, Horjul, Brezovico, Log, Dobrava in Polhov Gradec.

Umrl je nagle smrti, zadet od kapi sidarski mojster in posestnik g. Martin Povše iz Smartna pri Litiji, dne 4. t. m. ob 6. zvečer ravno v trenutku, ko se je vračal od gradnje hrama župana Hostnika v Jasbinah, hoteč se na klopi nekoliko odpočiti. Pokojnik je bil neutrudljiv član šmartinskega gasilnega društva 23 let, zastavonoša in cevni vodja, skrben gospodar, zelo delaven in splošno priljubljen. To je pričal tudi veličasten pogreb, ki je bil dne 7. t. m. ob 8. zjutraj.

Ustanovljenje brzojavne službe na c. kr. pošt. em. uradu Sv. Križ pri Kostanjevici. Dne 3. novembra t. l. se je uveljavila v Sv. Križu pri Kostanjevici, politični okraj Krško, brzojavna služba z omenjenim dnevnim službenim časom.

Umrl je v Metliki ondodni posestnik in mešanec gosp. Leopold Fleischmann v starosti 73 let. N. v. m. p!

Ženski odsek telovadnega društva „Sokol“ v Žireh priredi 15. t. m. veselico v „Sokolskem domu“. Začetek ob 7. zvečer. Na sporedu je pozdrav gostov, igra „Napoleonov samovar“, srečkanje, šaljiva pošta in petje. Čast vseh narodno čučenih žirovcov zahteva, da se udeležijo tega večera v največjem številu, saj je čisti dobiček namenjen za plačilo „Sokolskega doma“ v Žireh.

Odbor.

Veliko ljudsko veselico priredita pri Črnem orlu ženska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Idriji na sv. Treh Kraljev. Naslov in spored veselice, ki obeta biti najlepša v tej sezoni, bomo priobčili pravočasno.

Iz Oola pri Hrastniku se nam piše: Doch am frechsten — nota bene — ist in Hrastnik ne der Slovene, ampak der Glasmacher, kar so pokazali dne 1. novembra. Sli so na Dol, kakor običajno, na Vseh svetnikov dan na pokopališče, da ovenčajo in razsvetlijo grobove sorodnikov in dragih rajnih. Prišli so na Dol, so pozabili na rajne, ter jo vdarili v gostilno, kjer so med popoldanskim opravilom rjuli pesmi, ki so se jih mogoče naučili od nadučitelja na šulferajnski šoli. Pri tem bodi omenjeno, kar je že graška botrica poročala, da se je osnovala v Hrastniku nekako „pevska“ društvo, katerega člani so večina „glazarji“. — Nemci oziroma nemčurji in katere poučuje baje omenjeni nadučitelj. „Es wird in Hrastnik das deutsche Lied ertönen“ pravi dalje botrica, kar se je v resnici pokazalo na dan Vseh svetnikov. „Das deutsche Lied“ je tako lepo zvenelo, — da se je čez 70 let star mož izrazil približno tako: „Maogo sveta sem obhodil, bil se s Prusi in Lahi, cele črede oslov čul rigati, takega r ovenja, kot je bilo danes, pa še nisem čul!“ To le besedilo mislim, daje omenjenemu nadučitelju dobro spričevalo. Ker se je v tej gostilni tulenje prepovedalo, so šli v drugo gostilno, kjer so vzbudili mogoče vsled prevelikega navdušenja preprij, iz katerega je sledilo par klofut. Gostilničar narodniki jih je porinil zopet na cesto. Sli so na Brnico. Tudi tam so „ajnkerali“ v prvi gostilni, kjer so takoj pričeli izživati mirne Slovence. Ker niso na pomirjevalno besedo gostilničarja ubogali, jih je ta zopet bacnil na cesto. Navdušeni sinovi matere Germanije, pa so pokazali svojo „kulturo“ s tem, da so na stari slovenski gostilni pobilili okna in šipe. Še danes, gosp. Vilčnik (Witschnigg) ko to pišem, bi si lahko ogledali za dve pesti debelo kamenje in polena, ki leže v gostilniški sobi, in katere bomo hrastniški Slovenci shranili v spomin!

Mogoče je fantazin Stadelbauer za vse to že preje vedel?! „Heil deutsche Kultur!“

K pogrebu dr. Iv. Dečka v Celju dne 6. novembra t. l. Dodatno ko tožadestvenno poročilo nam piše še naš izvestitelj. Pogreb se ni vršil, kakor je bilo nameravano, ob 3., ampak šele ob 4. uri popoldne; to pa zato, ker so štajerski slovenski deželni poslanci še-le došli z brzovlakom ob 3. uri in 50 minut. — Pogreba so se udeležili tudi nemški deželnoodni svetniki in par nemških advokatov. — Med vsem sprevedom igrala je žalobne komade celjska „Narodna godba“. — Ob odprtem grobu govorili so mimo dr. Karlovška še gg. dr. Vek Kukovec, dež. poslanec in odbornik, prof. F. Robič, in akademik Horvat. Profesor Robič se je ginjaivo poslavljaval v imenu slov. dež. poslancev od drugega dr. Ivana, pri tem poudarjajoč velike njegove vrline. Dr. V. Kukovec je v vnesenih besedah slavil rajnika kot moža — značajnika, katerega je moral vsakdo čislati, kar je dananjši tako sijajni njegov pogreb

tudi jasno pokazal. V imenu akademičnega društva „Triglav“ poslavljaval se je visokošolec Horvat od premnolega dr. Dečka ter ga stavljat kot vzor slov. domo- in rodoljuba slov. akademični mladeži. — Med tem nastal je mrak in zadnji utrinki zaha, jajočega solca so se še hipno zablesteli na sivem nebnem oboku. Nam pa je utripalo srce bolesti ob gubitku tako požrtvovalnega, nesebičnega in neutrudljivega bojevnika za prava naša...

Za uslužbenec državnih železnice zgradi železniško ministrstvo v Celovcu dve vešnadstropni hiši, v Beljaku pa 16 hiš za nižje uslužbenec (152 rodbin) in pet hiš za uradniška stanovanja. Stroški so proračunjeni za dva milijona K.

Goriška deželna norišnica utegue biti slovesno odprta začetkom decembra ob cesarjevem jubileju ter bo nosila najbrže ime po cesarju.

Razpočila se je poč na plin v Gorici na Tekališču Fr. Josipa v hiši št. 38. Detonacija je bila tako močna, da so jo čuli daleč naokrog. V stanovanju so bile razbite vse šipe. K sreči ni nihče poškodovan.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu bo imelo v soboto ob osmih zvečer v hotelu „Steirerhof“ svoj 12. občni zbor po tem sporedu: 1. Poročilo odbora o delovanju v lanskem šolskem letu. 2. Eventualne dopolnilne volitve. 3. Eventualni predlogi. Vsi prijatelji društva so dobro došli!

Podporna društva za slovenske visokošolce na Dunaju občni zbor bo v soboto, 14. novembra ob 6. zvečer v prostorih „Slovenske Besede na Dunaju I. Draehengasse 3.

„Sava“, društvo svobodomislolih slovenskih akademikov na Dunaju, naznanja, da se vrši I. redni občni zbor v torek, dne 10. t. m., v prostorih restavracije „zum Magistrat“ (I. Lichtenfelsstrasse 2) s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika; 2) poročilo odbora; 3.) glavna poročila odborov; 4.) poročilo preglednikov; 5) poročilo legitimacijskega odseka; 6.) sprejem novih članov; 7.) volitve; 8.) slučajnosti. — Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. — Svobodomislolci slovenski gostje dobrodošli!

Vozovi takajšnje električne cestne železnice so včeraj zvečer vsled snežnih zamegov na več krajih obšli. Srečni plugi so potem čistili tir, da se je promet nemoteno vršil.

— Danes prihajajoči vlaki imajo skoro brez izjeme znatne zamude.

Zima je tu. Nade na lepo jesen so uničene, pogoreli so vremenski proroki, ki so še v soboto trgli z dreves cvet in po livadah pa vijolice. Kdor si ni preskrbel kuriva bode sedel pri mrzli peči. Tako kaže sedaj. Že včeraj popoldne se je vreme nekam čudno kisalo, popoldne je jelo padati „bahje pšeno“, proti večeru, pa se je to izpremenilo v „mačke“ in tako smo danes zjutraj vstali v zimi. Bela odeja krije mater zemljo široko na okrog. Po Ljubljani je sneg napravil dovolj sitnosti. Promet je trpel precej. Vlaki so imeli zamude, „električna“ je obšla nekoliko časa in rešil jo je snežni plug. Tudi po ulicah in cestah so morali z njim delati gazove. Mučno je postalo za živino, hišniki so si morali začeti služiti prosta stanovanja, zajec išče svojo mater, zimski športniki pa si veselo maneje roke. Vse to nam je prinesla „Zahvaljena nedelja“. Z Bogom turistika!

Javno nasilstvo. Včeraj je pred južnim kolodvorom Ivan Stokič, delavec, rojen 1882 v Jablanici, pristojen v Senj na Hrvaškem vpil in razgrajal ter ga je moral radi tega opominjati ondi službujoči stražnik. Ker se Stokič za vse to ni nič zmenil, ga je stražnik aretoval in odvedel na kolodvorsko stražnico. V stražnici se je Stokič vrgel na tla, z nogami suval proti stražniku, ga zmerjal z različnimi psovskami in ga še celo ranil. Ker Stanič ni hotel nikamor iti, so ga prepeljali na magistrat s odgonskim vozom. V zaporu na magistratu je bil Stanič tudi silovit, vrgel je v ječarja čevljev in si rastljal obleko. Izročili so ga o. kr. deželnemu sodišču zaradi hudodelstva javnega nasilstva.

Aretovala tatova. V soboto je policija aretovala nekega mladega ključavničarskega pomočnika, ker je na sumu da je s ponarejenim ključem ukradel iz kovčeka kramarju Ivanu Sterletu 50 K denarja. — Tudi 24letnega hlapca Ivana Liparja so vtaknili v zapor, ker je imel svojo ljubico tako rad, da ji je iz hranilnične knjižice izmaknil 120 K denarja. Pač dovolj idealna ljubezen! Oba so oddali deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

Nova slovenska trgovina. V Florijanski ulici št. 17 je otvoril pretekli dni trgovino s specerijskim blagom g. Josip Boltar. Opozarjamo na to narodno obdinstvo.

Koncert seksteta na lok bo odslaj vsak terek v kavarni „Leon“ na Starem trgu. Začetek ob pol 10. zvečer. Vstop prost.

Izgubljene in najdene. Gospa Františka Kojupkova je izgubila slat uhan. — Posestnikov sin Vinko Ogorlec je našel slat poročni prstan. — Pisarniški oficijant Franc Magister je našel rjavo ročno torbico. — Sluga Ivan Slapničar je našel pasji bič, dobi se ga pri njem v Cigalevovih ulicah št. 7. — Gospa Elizabeta Pipova je našla denarnico s manjšo svoto denarja in dva prstana. — Najjužnem kolodvoru je bil najden, oziroma izgubljen, slovenski molitvenik, kmetški dežnik, knjiga „Don Carlos“, leseni okvir in svetlorjav suknič. — Najden je dober škorenj; izgubljeni naj se oglasi na osrednji policijski stražnici. Kuharica Karolina Hribarjeva je izgubila rjavo torbico z malo denarnico.

Demonstracije pred sodiščem.

Senat, predsednik dvorni svetnik Pajk, votanti nadsvetnik Polc, Andolšek, dež. sod. svetnik Hauffen, zapisnikar Lajovic; državni pravdnik Trenz; zagovornik dr. Hribar.

Predsednik: Začne se glavna razprava proti Rudolfu Estu. — Prečita obtožnico:

C. kr. državno pravdnstvo vloga pri c. kr. deželnem kakor sodecem sodišču v Ljubljani, ki je za presojo te kazenske stvari pristojno, proti Rudolfu Estu, rojenemu v Radečah pri Zidanem mostu dne 18. svečana 1882, kat. vere, samskemu pravniku in sollicitatorju v Ljubljani, pristojnemu v občini Radeče, še ne kaznovanemu, obtožbo:

Rudolf Est 1. dne 18. septembra 1908 okoli 11. ure pri rabuki, nastali v Wolfvicih ulicah pred Auerjevo gostilno, orožnika Janeza Koprivnikarja, ki je rekel množici, da se razide, ni ubogal; 2. je ravno tedaj službo opravljajoče uradne osebe v zvezi z drugimi z besedami »pfui, abzug, škandal« razžalil.

Zakrivil je z dejanjem pod 1. pregrešek rabuke po § 283. k. z., z onim pod 2. pa prestopke zoper javne naprave in naredb po § 312. k. r. in se naj kaznuje po §§ 283., 267. k. z.

Razlogi: Okoli 11. ure zvečer dne 18. septembra 1908 se je pri Wolfvicih ulicah ravno pred Auerjevo gostilno zbralo obilo ljudi, ki so kričali na mimogredoče patrolje, na vojaštvo »pfui, abzug, škandal«. Med tem demonstranti je bil tudi obtoženec, ki je sam tudi zelo kričal z drugimi.

Orožnik Koprivnikar je množico pozval, da se razide; obdolženec pa je ostal še nadalje na gostilničarskem pragu in se pozivu ni odzval.

Dejanja so dokazana po pričevanju orožnika Koprivnikarja, dočim obtoženec vsako krivdo taji.

(§ 283. — Kdor pri rabuki, ki je vstala tudi iz vsakega drugega vzroka, in ne iz tistega, zavoljo katerega skupljenje ljudi hudodelstvo postaja, uradnika ali straže ne uboga, ko le-ta množico se raziti vелеvata, je tudi kriv pregreška rabuke, in se kaznuje z zaporom enega tedna do enega meseca.)

Predsednik: Se čutite krivi.

Obtoženec: Ne! Nisem kričal, kričalo se je na cesti, ne pa v veži.

Predsednik: Saj je celo policijski svetnik Wratschko šel zato v gostilno, ker se je kričalo notri in je bil potem inženir Prelovšek aretiran.

Obtoženec: To se je zgodilo kake pol ure pozneje, kajti jaz sem se vračal že z magistrata, ko so pejlali Prelovška. Bil sem tisti večer v „Narodni kavarni“, odkoder sem šel okrog 10. ure k Auru. Zunaj se je zaslislal hrup, zato smo šli vun pogledat, z mano vred tudi dr. Zarnik, dr. Oražen in drugi. Bil sem razoglav. Obstali smo v veži. Orožniki so ravnokar razganjali množico. Ko je bilo skoraj že vse mirno, stopi k meni, ko sem že hotel iti nazaj v gostilno, orožnik in me aretiraj. Začuden sem vprašal, zakaj, ter dejal, da bi šel rad še po klub v gostilno, česar mi pa orožnik ni dovolil. Peljal me je na magistrat, kjer pa ni znal povedati, zakaj me je aretiraj, in šele ko ga je vprašal nadkomisar Robida, ali ne morda »wegen polizeiwidrigen Benehmens«, je orožnik potrdil to, nakar so me izpustili. Z menoj je šel na magistrat kolega Stefančič, da bi vso stvar natančno opazoval.

Predsednik: Če ste to storili, kar se nam očita, je bilo res »polizeiwidrigen Benehmen«.

Janez Koprivnikar, c. kr. orožniški postajevodja v Postojni, izpove na predsednikovo vprašanje, zakaj je obtoženca aretiraj, da je imelo orožništvo nalog izprazniti Wolfve ulice. Bili so štirje ali pet orožnikov, ki so pred Auerjevo gostilno naleteli na demonstrante. Obtoženec je bil na čelu demonstrantom, ki so kričali »pfui, abzug, škandal«. Priča je pozval ljudi, da naj se odstranijo, a ker obtoženec ni hotel oditi, ga je aretiraj.

Obtoženec: Kako ste me aretiraj? Jaz sem se obrnil že proti vratom gostilne, pa ste mi položili roko na ramo.

Priča: Stala sva si z obličja v obličje.

Obtoženec to odločno zanika.

Predsednik: Ali ste slišali, da je on vpil? Pravite, da je bil eden prvih, kaj pa je storil?

Priča: Videl sem, da je vpil na ves glas, kaj pa je vpil, pa ne vem.

Obtoženec: Res je, da me je par znancev pozdravilo z »živio«, in jaz sem jim odzdravil z »na zdar!«

Predsednik: V preiskavi ste rekli, da ste pozvali ljudi, da naj se odstranijo in obtoženec, da je stopil nazaj. Ali je resnica, da ste na magistratu šele na vprašanje nadkomisarjevo potrdili, da je bil obtoženec aretiran zaradi »polizeiwidrigen Benehmens«.

Priča to vprašanje potrdi.

Državni pravdnik: Ali so demonstranti bili tudi v veži? Ali so na vaš poziv stopili v vežo?

Priča: Nekaj jih je stopilo tudi v vežo.

Nadsvetnik Polc: Ali se spominjate, ali ste aretiraj obtoženca od zad?

Priča ostane pri svoji prejšnji izjavi.

Nadsvetnik Andolšek: Rekli ste, da se je splošno vpilo, ali se je vpilo samo »pfui, škandal, abzug«, ali tudi druge besede?

Priča: Mogoče. Sklepal sem pa, da je tudi on vpil one besede.

Nadsvetnik Polc: Ali so se razšli ljudje v gostilno ali tudi drugam?

Priča: Šli so v gostilno, ali pa domov.

Predsednik prečita nato orožniško ovadbo, ki se glasi skoraj enako z obtožnico. Pristavlja pa, da je obtoženec odločno protestiral proti aretaciji in odločno zanikal, da bi bil kaj zakrivil.

Dr. Hribar: V ovadbi je torej samo povedano, da je obtoženec kričal, ni pa ovažen, da ne bi bil hotel narazen iti. (Smeh.)

Predsednik nato prebere sklep svetovalske zbornice, s katerim se je zavrnil predlog na zaslisanje pri dr. Oražna, dr. Zarnika in drugih, češ, da bi bilo zaslisanje brezpomembno.

Državni pravdnik Trenz: Po § 283. k. r., je kaznjiv, kdor ob priliki rabuke ne uboga straže, ako ta pozivlja ljudstvo, da se razide. Na podlagi izpovedbe priče Janeza Koprivnikarja je smatrat za dokazano, da so bili demonstranti tudi v veži, da je bil obtoženec na čelu demonstrantom, da je obtoženec grozno vpil, samo da ni slišal, kaj. Priča je opetovano pozivljaj množico da se razide, zlasti pa obtoženca. Ta se je sicer obrnil, ali zopet stopil na prag, in ker se je pričel zdlo, da je obtoženec vodja demonstrantov, ga je aretoval in odpeljal na magistrat. Na podlagi teh izjav je smatrat za dokazano, da je obtoženec res vpil in sicer one besede, ker se drugih ni klicalo, in da tudi ni hotel pozneje ubogati, ko je orožnik zahteval, da naj se odstrani. Znaki očitnih prestopkov so podani, torej naj se spozna krivim.

Obtoženec pripomni, da je v bližini stal drug orožnik, ki je njegova po aretaciji vprašal: »No, g. Est, kaj pa z vami?« Če bi bil kaj klical, bi ga bil ta orožnik aretiraj, pa ni nič vedel za to.

Dr. Hribar: Po mojem mnenju ni podan nikakr kriterij niti za § 283. niti za § 312. Priča Koprivnikar je izpovedka sam trdil, da je aretiraj obtoženca zaradi žaljenja straže, češ, da je vpil »pfui, abzug, škandal«, a potrditi pa ne more, da bi bil v resnici obtoženec klical to. Gotovo ni podan dejanski stan že § 283. Priča na magistratu sploh ni vedel povedati, zakaj je aretiraj obtoženca. Est je bil v gostilni, prišel je gledat vun, kaj se godi na ulici, in je priča sam izpovedal, da se je res umaknil na prag n že hotel iti nazaj v gostilno, ko je bil aretovan. Glede § 312. je obtožnica še manj utemeljena, saj ni dokazano, da bi bil on vpil one besede, priča orožnik tega ni mogel potrditi. Predlagam, da se oprosti. Ne prosim milosti za obtoženca, temuč pravice. Reče naj se mu kruh pravice enako, kakor se je rezal v enakih slučajih na Štajerskem.

Predsednik razglasi oprostilno razzodbo, z ozirom na § 255, 3, ker se sodišče na podlagi izpovedbe priče Koprivnikarja ni moglo prepričati o obtoženčevi krivdi. Obtoženec se je na poziv orožnika res umaknil v vežo. Glede prestopka po § 312. pa je orožnik sam rekel, da je res videl, da je obtoženec nekaj vpil, kaj pa, ni vedel povedati, zato je sodišče verjelo zagovorom obtoženčevemu, da je le odgovarjal na pozdrave, in ga je oprostil.

Drž. pravdnik predlaga, da naj se spisi odstopijo mestnemu policijskemu uradu v svrhu nadaljnega postopanja.

Drobne novice.

— Pomnožitev ameriškega vojnega brodovja za polovico sedanjih ladij je napovedal novoimenovani predsednik Taft za svojo prvo nalogo.

— Volitve v novi turški parlament so se že pričele. Dosedaj je izvoljenih v 23 okrajih 46 poslancev, med njimi je 34 mohamedanov, nadalje 7 Grkov, po 1 Armenec, Bolgar, Srb in Španjol. Med izvoljenimi so vodja Mladoturkov dr. Riza Tevfik beg, literat Ebuzija Tevfik in podpolkovnik Izmail Naki.

— S plinom sta se zastrupila na Dunaju dva inozemska duhovnika, ki sta prenočevala v društveni hiši katoliških pomočnikov. Eden teh duhovnikov je bil na potu v Gorico, drugi pa v Švico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Manifestacija v Idriji.

Idrija, 9. novembra. Manifestacija v Idriji se je včeraj dopoldne izvršila največičastnejše. Trg pred starim gledališčem je bil poln ljudstva, gotovo od 2500—3000 udeležencev. Take manifestacije Idrija še ni videla. Shod je otvoril dež. poslanec Gangl, za predsednika sta bila izvoljena soglasno bivši župan Josip Šepetavec in sodrug Ivan Stravs, za zapisnikarja Fran Tavzes in sodrug Alojzij Uršič. Poročala sta poslanec Gangl in strokovni tajnik sodrug Anton Kristan iz Ljubljane. Sprejete so bile sledeče resolucije soglasno in z velikim navdušenjem: »Shod I. odločno protestuje proti stvarno neutemeljenu in nezakonitemu razpustu občinskega odbora mesta Idrije, II. zahteva, da se brezpogojno respektuje zakon ter se v postavnem času razpišejo in izvrše nove občinske volitve, III. odobrava sklepe razpuščenega občinskega odbora glede prezidave mestnega poslopja št. 509 in zahteva, da se ti sklepi brezpogojno izvrše in izreka glede tega tako župan Šepetavcu, kakor vsemu ostalemu izvoljenemu občinskemu odboru, popolno zaupanje.« Shodu je prisostvoval za vlado okrajni glavar Eckel iz Logatca. Prepovedani obhod se ni vršil in so vsi govorniki vplivali, da se je manifestacija tako mirno in dostojno izvršila. Govorilo je idrijsko ljudstvo še mirno a odločno besedo, naj je zastopnik vlade previdel položaj v Idriji in naj o tem poroča objektivno na višje mesto, kjer naj se vendar ozira na voljo in željo ljudstva, ne pa na fanatizirane strankarja.

Misija barona Bienenrtha — ponesrečila.

Dunaj, 9. novembra. Misija barona Bienenrtha se je ponesrečila. Bienenrth je zahteval od Nemcev, ki so prišli k njemu, ne da bi jih poklical, da bi se zavezali, da bodo popolnoma mirovali na nacionalnem polju. Ponudil jim je tri portfelje in sicer dr. Schreinerju Sylvestru in Pergeltu. Nemci so vse to odklonili.

Pretep na dunajskem vseučilišču.

Dunaj, 9. novembra. Med nemško nacionalnimi in židovskimi dijaki je prišlo na vseučilišču do pretepa. Neki židovski dijak je kontrahiraj nekega nemškega nacionalca. Ta kontrahaže ni sprejel, marveč jo je kvitiral s klofuto. Nato so se nemško nacionalni dijaki postavili k izhodu iz vseučilišča in so oklofotali vsakega Žida, ki je prišel iz univerze.

Baron Bienenrth novi ministerski predsednik.

Dunaj 9. novembra. Cesar je včeraj sprejel v enourni avdienci barona Bienenrtha in mu poveril sestavo novega ministrstva.

Dr. Wekerle na Dunaju.

Dunaj 9. novembra. Ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle je prispel včeraj semkaj. Po avdienci pri cesarju se je še snoči vrnil v Pešto.

Mir v Pragi.

Praga 9. novembra. Včeraj je vladal v Pragi popolen mir, dasi so nemški listi napovedali velike isgrede. Iz tega se vidi, da so izgrede po božna želja Nemcev.

Kje bo evropska konferenca?

London 9. novembra. Na mero-dajnem mestu se imenuje San Sebastian na Španskem kot kraj, kamor se skliče evropska konferenca.

Turčija se oborožuje.

Carigrad 9. oktobra. Turška vlada je naročila 300 milijonov patron za puške-mavsarice.

Dr. Milovanović je zadovoljen.

Pariz 9. novembra. Minister sunanjih del dr. Milovanović je konferiral s finančnim ministrom Caillouxom in s načelnikom parlamentarnega odseka Dechanelom. O uspehu te konference se je izrazil zelo povoljno.

Konferenca z voditelji strank.
Dunaj, 9. oktobra Baron Bienerth je že prišel pogajanja z voditelji posamičnih strank. Danes je konfiriral z dr. Glombinskim, Wolfom in dr. Pačkom. Baron Beok je imel konferenco z dr. Fiedlerjem in Praškom. Bosanske deputacije.
Dunaj, 9. novembra. Bosanska deputacija je danes prišla v parlament. Včeraj jo je v mestni hiši sprejel župan dr. Lueger. Cesar sprejme deputacijo danes popoldne ob 2. in 3.
Sarajevo, 9. novembra Nadškof Stadler pripelje svojo deputacijo na Dunaj 23. t. m. Tvorilo jo bo 300 kmetov, malih obrtnikov in frančižkanov.

Devetorica nemških strank.
Dunaj, 9. novembra. Devetorica nemških strank je imela danes ob 11. sejo v parlamentu. Posvetovali so se o političnem položaju in o stališču, ki ga naj Nemci zavzamejo napram baronu Bienerthu.

Vojvoda Vukotić na potu v Carigrad.
Gatinje, 9. novembra. Vojvoda Vukotić je odpotoval v posebni misiji preko Krfa v Carigrad.

Francoski akademik umrl.
Pariz, 9. novembra. Včeraj je tu umrl znani akademik Viktorien Sardou, 77 let star.

Prostovoljci iz Male Azije.
Skopje, 9. novembra. (Posebno poroč. „Slov. Nar.“) Na potu v Belgrad je 3000 bosanskih emigrantov iz Male Azije, da se vpišejo med srbske prostovoljce. Ti emigranti so sinovi onih Bošnjakov, ki so se po okupaciji Bosne izselili v Malo Azijo.

Dr. Weisskirchner ostane predsednik drž. zbora.

Dunaj 9. novembra. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da ostane dr. Weisskirchner predsednik poslanske zbornice.

Novorojen princ.
Dunaj 9. novembra. Knežinja Hohenberg, soproga nadvojvode Frana Ferdinanda je povila krepkega dečka. Ustavljen železniški promet med Belgradom in Zemunom.

Belgrad 9. novembra. (Pos. brz. „Slov. Nar.“) Železniško ravnanje je prepovedalo ogrskim železniškim uslužbencem v času od 6 zvečer do 6. zjutraj službo na onem delu donavskega mostu, ki pripada Srbiji. Ogrska vlada je na to prepoved odgovorila s tem, da je ustavila železniški promet med Belgradom in Zemunom od 6. zvečer do 6. zjutraj.

Avstrijski dezertjerji v Srbiji.
Belgrad 9. nov. (Pos. brz. „Sl. Naroda“.) Iz avtentičnega vira se je izvedelo, da je med 100 avstrijskih vojakov s častniki vrad desertiralo v Srbijo. Vsi vojaki so došli na Srbsko oboroženi in v popolni uniformi. Vojni minister Stepanović je o tem dogodku že poročal v ministrskem svetu.

Češki prostovoljci.
Belgrad 9. nov. (Pos. brz. „Sl. Naroda“.) Te dni je prišlo več čeških mladeničev v Belgrad, da se vpišejo med srbske prostovoljce. Ko so stopili na srbska tla, so peli himno „Hej Slovani.“

Meteorološko poročilo.
Vidna nad morjem 306. Srednji srčni tlak 759.9 mm.

no.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
7.	9. zv.	735.1	-0.1	sl. jvzhod	jasno
8.	7. zj.	731.9	-1.4	sl. vzjvzh.	oblačno
	2. pop.	728.7	-0.6	sl. svzhod	dež
9.	9. zv.	726.1	-1.8	sl. svzh.	sneg
9.	7. zj.	725.1	-2.8	sl. jvzhod	
	2. pop.	727.4	-0.2		oblačno

Srednja včerašnja in predvčerašnja temperatura 1.1° in -1.3°; norm. 5.6° in 5.4°. Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm.

Lepo meblirana soba
se takoj odda na Francovem nabrežju št. 5 ali v Ribjih ulicah št. 5. 3959-3

Izgubil se je mlad lovski pes,
temnorjave barve, z dolgodelako glavo, rjavim ovratnikom z znakom št. 761. Sliči na ime Pozor. — Prosi se, naj se ga odda v Jenkovih ulicah št. 15, Senčar. 4024-1

Strojniki
se išče za parno opekarno v Ilirski Bistrici. Vstop v nekaj tednih, plača po dogovoru.
Ponudbe naj se pošljejo do 15. t. m. pisarni dr. Danilo Majarona, odvetnika v Ljubljani. 4025 1

Vinski mošt
sladek, pristen, bel in rdeč, domač pridelek
tvrde **Br. Novakovič**
se toči v Sodnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Nizko pod ceno
predajam radi pomanjkanja prostora
obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče
za gospode in dečke
kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.
Konfekcijska trgovina A. Lukič. Pred Škofijo št. 19.

Pozor!!!
Kavarna „Ilirija“
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 22.
je zopet
vsak dan vso noč odprta.
Pozor!!!

Odvetniška pisarna
dr. Ivana Šusteršiča
se nahaja odslej
v novem domu „Ljudske posojilnice“
na Miklošičevi cesti
tik za frančiškansko cerkvijo,
nasproti hotela „Union“.
Uradne ure:
8. do 12. in od 3. do 7.

„SLAVIJA“
45-130
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 41,335,041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814 430-97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vseslovensko narodno upravo.
Vsa posojila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej banšeni hiši
v Gosposkih ulicah št. 12.

Uradnica
za denarni zavod
popolnoma večja nemščine in slovenščine,
z lepo pisavo in vajena stenografije
se sprejme takoj.
Natančne ponudbe s spričevali in sliko
pod „Geldinstitut 8376“ na anončno
ekspedicijo Edvard Braun, Dunaj 1,
Rotenturmstrasse 9. 4020

Razglas.
Podpisani mestni magistrat v smislu § 24 zakona z dne 26. avgusta 1908 (dež. zak. št. 15) javno naznanja, da so imeniki volilcev deželnega stolnega mesta Ljubljane za **dopolnilne volitve dveh novih poslancev** iz mestne kurije in poslance splošnega volilnega razreda, ki se imajo po razpisu o. kr. deželnega predsedstva v Ljubljani z dne 15. oktobra letos št. 5175/pr. vršiti dne 22., oziroma dne 14. decembra letos že sestavljeni in bodo od torka dne 10. vštete torka dne 17. t. m. v mestni posvetovalnici od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne razgrnjeni.

vsakomur na vpogled in da smejo v tem času zoper imenike tisti, ki imajo v dotični volilni skupini pravico voliti, tukaj vlagati ugovore o tem, da so se v volilni imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice, ali da so se iz njega izpušile osebe, ki imajo pravico voliti.
Kraj in čas volitev se naznanita pozneje, označena pa bode tudi na izkaznicah, ki se bodo pravočasno dostavile volilcem.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 7. novembra 1908.

ČUDEŽ! Samo K 4.
Posebni oddelek, poln jesenskih in zimskih
jopic, paletotov in pelerin
za dame in deklice, po 4 krone.
„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič
Ljubljana, Glavni trg 5.

Mebilirana
mesečna soba
s posebnim vhodom se takoj odda.
Vpraša se pri tvrdki Fr. Igljč,
Mestni trg št. 11. 3979-3

Absolvent
trgovske šole išče primerne službe
kot začetnik.
Ponudbe pod „Mahovec“ na
uprav. „Slov. Naroda“. 4011-2

Lepo
stanovanje
v drugem nadstropju hiše št. 5 v
Krafovih ulicah, s 3 sobami, sobo
za služkinjo in drugimi pripadki,
se odda takoj ali za februar 1909.
Več v „Narodni tiskarni“ ali
pa pri Jos. Lavrenčiču, pisarna
mest. užit. zakupa na Dunajski ce-
sti št. 31.

Pozor! Vsak torek
v kavarni „Leon“
KONCERT
sesteta na lok.
Začetek ob polu 10. Vstop prost.
Za obilen obisk se priporočata
4022 **Leo in Fani Pogačnik.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkrajše.
Učiva najboljši sloven, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatke
podpore v narodne in občnkoristne
namene.